MAATALOUS

Mansikoiden kokonaissato on arviolta 12–13 miljoonaa kiloa.
HEDELMÄN- JA MARJANVILJELIJÄIN LIITTO

Tarhuri kasvattaa luonnon-kaunottaria ja uskollisia ystäviä

Luonnonkasveista ja vanhoista perennoista saa puutarhaansa kestäviä ja helppohoitoisia kukkijoita.

MARKKU VUORIKARI

Paula Torenius ei käytä turvetta kasvualustana. Hän uskoo, että ympäristösäädökset ulotetaan puutarhatalouteen ja turpeen käyttöä rajoitetaan.

LAMMI (MT)
Iloisesti kukkiva puna-ailakki ja kaino lemmikki tervehtivät tulijaa.

Tuttuja kasveja ojien pientareilta. Täällä Perinnetaimessa ne ovat kaupallisessa viljelyssä.

Paula Toreniuksen taimitarha tuottaa maatiais- ja luonnonkasveja puutarhamyymälöille ja yksityisille asiakkaille. Lisäksi hän kerää ja säilyttää maatiaiskasvikantoja.

Valikoimissa on noin 200 lajia tai lajiketta.

Torenius ostaa siemeniä Maatiainen ry:ltä tai lisää kasveja itse. Osa taimista on mikrolisättyjä ja ne tulevat Hämeen ammattikorkeakoulun (HAMK) Lepaan yksiköstä.

Perinnetaimessa ei lisätä ”riesakasveja” eli kasveja, jotka kuuluvat haitallisten kasvien luetteloon, kuten jättipalsami tai lupiini.

”Luonnonkasvi saa karata puutarhasta, eikä siitä ole mitään haittaa.”

Lisäksi Torenius on saanut paljon kasveja, kun ihmiset ovat kuulleet Perinnetaimesta ja sen tarhurista.

”Tervetulleita ovat kasvit, joiden kanta on terve ja vähintään 50 vuotta vanha.”

Tarinat viehättävät

Ihmiset ovat kiinnostuneita perinne- ja luonnonkasveista, Torenius kertoo. Kiinnostusta selittää trendi, jonka aallonharjalla ovat lähellä ja kestävästi tuotettu sekä ympäristönäkökohdat.

Tarhuri tuntee kasvattamiensa kantojen historian. Tarinat kiehtovat myös asiakkaita, siksi jokaisen kasvin mukana on tieto, mistä se on peräisin.

Perinnetaimessa kasvaa muun muassa samoja lemmikkejä kuin Porkkalan kartanon puutarhassa.

Syreenileimu puolestaan on kotoisin lapsuudenkodin pihamaalta.

Kasvamassa on myös suomalaisten ikisuosikkeja: ukonhattu, päivänlilja, iiris ja hopeahärkki.

”Ne ovat uskollisia ystäviä.”

Turpeetonta tuotantoa

Torenius ei käytä turvetta kasvualustana. Yksi syy on ympäristön suojelu. Turvetta pitäisi esimerkiksi lannoittaa keinolannoitteilla.

Kerrottu idänunikko, iiris ja arovuokko kuuluvat Perinnetaimen valikoimiin yhdessä noin 200 muun lajin ja lajikkeen kanssa.

Perinnetaimessa kasvualustana on hiekka–kompostiseos, johon on sekoitettu metsäteollisuuden puukuitujätettä.

Se sitoo itseensä erittäin hyvin ravinteita ja vettä.

Taimia ei tarvitse kastella usein ja ravinteet liukenevat hitaasti koko kasvukauden ajan.

Torenius ostaa puukuitujätteen ja kompostin pälkäneläiseltä Humuspehtoorilta. Hän kehittää yrityksen kanssa turpeettomia kasvualustoja.

Alkukasvatus tapahtuu kasvihuoneessa. Kasvit siirretään ulos mahdollisimman pian juurtumisen jälkeen karaistumaan. Suurin osa kasvista talvehtii ulkona hangen alla. Vain pienen osan Torenius siirtää varastoon.

Yrittämisen vapaus

Torenius valmistui hortonomiksi vuonna 2006.

Ennen yrittäjäksi ryhtymistä hän työskenteli taimitarhoilla sekä Lepaan HAMK:ssa mikrolisäyslaboratoriossa.

Yrityksen perustaminen oli haaveena pitkään.

”Innostun helposti ja haluan kokeilla. Minulla on hyvin vahva näkemys siitä, miten asiat pitää tehdä.”

Vuoden etsimisen jälkeen sopiva talo ja tontti löytyivät Lammilta vuonna 2010.

Taimitarhan perustamistöitä tehtiin viime vuosi. Nyt on ensimmäinen kesä yrittäjänä.

Tarkoitus on perustaa puolen hehtaarin emotaimialue, joka on samalla näytepuutarha.

”Joka ei koskaan ole täysin valmis”, Torenius nauraa.

Hän haluaa pitää yrityksensä niin pienenä, että pystyy hoitamaan sen yksin.

”On jäätävä vapaa-aikaa. Tätä ei saa tehdä pakosta hampaat irvessä.”

Torenius on laskenut, että investointien on maksettava itsensä takaisin viidessä vuodessa. Taimitarhan perustamiseen kului noin 20 000 euroa, pois lukien talo ja tontti.

Tuore yrittäjä nauttii silmin nähden työstään, vaikka päivät voivat venyä yli 12-tuntisiksi.

”Tuntuu, että saan tästä kesästä paljon enemmän irti kuin aikaisemmista.”

Ympärillä kukkii kesäkuu. Läheisen suon kurkipariskunta suorittaa päivittäisen ylilentonsa.

MAIJA ALA-SIURUA

Mansikka ei ehdi juhannuspöytään

Viileä alkukesä on viivästyttänyt mansikan kypsymistä.

Tästä syystä juhannuksena mansikkaa ei ole yhtä paljon tarjolla kuin viime vuosina.

Juhannuksen jälkeen mansikkasato alkaa vasta kypsyä.

Kesäkuun marjamäärä on jäämässä viime vuotta pienemmäksi.

Ensimmäisenä lajikkeista kypsyy Honeoye ja Polka.

Heinäkuussa satokauden uskotaan alkavan Savossa ja Keski-Suomessa.

Mansikkakasvustot ovat kohtuullisessa kunnossa.

Kukinnan aikaan ei Etelä-Suomessa ollut juuri halloja. Marjat ovat kasvaneet hyvin.

Edellytykset sadon onnistumiselle ovat hyvät.

Hedelmän- ja Marjanviljelijäin liitto ennustaa, että kokonaissato on 12–13 miljoonaa kiloa.

Satomäärä olisi näin samaa luokkaa viime vuoden kanssa.

Ennuste voi vielä muuttua säästä riippuen.

ELINA HELMANEN

Kotipuutarhan satoa saa myydä kauppoihin

Oman kasvissadon myyminen on aiempaa helpompaa, kertoo Elintarviketurvallisuusvirasto Evira.

Jos esimerkiksi omenia tulee omaa tarvetta enemmän, ne voi myydä itse tai paikalliselle vähittäismyymälälle ilman viranomaisille tehtävää ilmoitusta.

Oman sadon voi myös lahjoittaa esimerkiksi päiväkotiin tai vanhainkotiin. Muutos koskee sekä itse tuotettuja kasviksia mukaan lukien marjat ja hedelmät että luonnosta kerättyjä marjoja ja sieniä.

Myös maatilat voivat myydä suoraan kuluttajille vähäisiä määriä kasviksia, myös marjoja tai hedelmiä, ilman elintarvikehuoneistoilmoitusta.

Lehtivihanneksia saa myydä ilman ilmoitusta enintään 5 000 kiloa vuodessa. Muiden kasveista saatavien tuotteiden sekä sienien osalta määrä on enintään 10 000 kiloa vuodessa

Taustalla on viime syksynä voimaan astunut muutos elintarvikelaissa. Eviran mukaan lakimuutoksella on haluttu vähentää elintarvikealan byrokratiaa ja lisätä joustavuutta.

Evira muistuttaa, etteivät helpotukset koske tuotteiden jatkojalostusta, kuten hillojen ja mehujen valmistusta myyntiin.

MT–STT

Viljan tautitorjunta on laadun tae

Tämän kesän kosteusolot ovat olleet hyvin suotuisia kaikille viljan taudeille. Vehnän ruskolaikku vaikuttaa suoraan jyvän kehittymiseen, mistä on seurauksena pienet ja kurttuiset jyvät, jotka eivät kelpaa vehnämyllyyn. Lehtilaikkutaudit aiheuttavat ohralla alhaisen rehuarvon ja mallasohralla alhaisen lajitteluasteen.

Vehnän ja ohran taudit pitää torjua, jotta saat viljan markkinoitua ja saat siitä täyden hinnan. Tautitorjunta myös pienentää ravinnevalumariskiä, sillä suuri sato kotiuttaa ravinteet tehokkaasti.

Ainevalinta ja seokset kasvin ja oireen mukaan:

Kevätvehnä, ruskolaikku ym.:
Amistar + Zenit (tai Menara) + Karate
Amistar-annos myöhäisillä lajikkeilla 0,25 l/ha
+ reilu annos toista tautiainetta

Syysvehnä, harmaa- & ruskolaikku
Amistar 0,3-0,4 l + Bravo Premium 1 l + Karate

Mallasohralajikkeet Tipple, Propino, Barke jne.:
Zenit (tai Menara) ½ annos + Bravo Premium 1 l + Moddus M + Karate

Vehnällä Zenitin erityisvahvuus on hyvä teho härmään, Menaran ruosteisiin ja Bravo Premiumin harmaalaikkuun

Arto Markkula / Syngenta Crop Protection A/S

Agrimarketin ja Kasvuohjelman palvelupuhelin auttaa.
Soita: 010 76 83110
Puhelun hinta on 8,28 senttiä / puhelu + 11,99 senttiä / minuutti.

Käyttöohjeet ja käyttöturvallisuustiedotteet:
www.agrimarket.fi
Lue aina käyttöohjeet ja noudata niitä.

AGRI MARKET

Eläinsuojelutarkastus vaihe vaiheelta videolla

Keski- ja Pohjois-Pohjanmaalla toimiva Tietoseppä-hanke on tehnyt havainnollisen videon eläinten hyvinvoinnin valvonnasta maitotilalla.
Videolla esitellään seikkaperäisesti, mitä asioita valvontakäynnillä käydään läpi.

EU-eläinsuojelutarkastuksia tehdään maatiloilla vuosittain noin 600 kappaletta.

Neljännes tiloista valitaan satunnaisotannalla, loput riskiperusteisesti esimerkiksi tiloista, joilla on aiempina vuosina todettu puutteita.

Tarkastuksia tekevät aluehallintovirastojen (avien) läänineläinlääkärit.

Ne tehdään yleensä ilman ennakkoilmoitusta.

Jos tarkastuksessa todetaan laiminlyöntejä, eläinten omistaja määrätään korjaamaan havaitut epäkohdat annetussa määräajassa.

Vakavissa laiminlyöntitapauksissa viranomaiset voivat järjestää eläimille ulkopuolista hoitoa.

EU-eläinsuojelutarkastus laajentuu täydentävien ehtojen tarkastukseksi, jos tilalla havaitaan puutteita maataloustukien valvonnan avainkohdissa.

Pahimmillaan seuraamuksena voi olla siis sekä rangaistus eläinsuojelulain rikkomisesta että tukimenetyksiä.

MARKKU VUORIKARI

Tarkastuksessa käydään läpi muun muassa eläinten makuutilat.

Yksi tarkastus muiden joukossa

Karjatiloilla tehdään myös lukuisia muita eläimiin liittyviä tarkastuksia. Täydentävien ehtojen lakisääteisiä hoitovaatimuksia valvovat avien läänineläinlääkärit.

Täydentävien ehtojen hyvän maatalouden ja ympäristön vähimmäisvaatimuksia valvovat ely-tarkastajat. Elyt hoitavat lisäksi esimerkiksi eläinten hyvinvointitukeen sekä eläinten merkintään ja rekisteröintiin liittyvät valvonnat.

Elintarvikelain edellyttämiä maidontuotantotilojen hygieniatarkastuksia tekevät kunnan virkaeläinlääkärit noin kerran kolmessa vuodessa. Osa nautatiloista kuuluu kansallisen nautaterveydenhuollon seurantajärjestelmään.

Siihen liittyvät vuosittaiset eläinlääkärin tekemät terveydenhuoltokäynnit.

SATU LEHTONEN
http://projekti.kpedu.fi/tietoseppa sekä Youtube

Koulutusta varhaisesta välittämisestä

Mela järjestää tulevana syksynä ja ensi vuonna niin sanottua varhaisen välittämisen koulutusta.

Koulutus on suunnattu maatalousyrittäjille ja heidän yhteistyökumppaneilleen.

Varhaisen välittämisen mallin tavoitteena on tukea maatalousyrittäjiä jaksamaan työssään sekä auttaa tilan toimintaa uhkaavissa ongelmissa.

Tilan ulkopuolinen, viljelijäkollega tai yhteistyökumppani, saattaa havaita merkkejä viljelijän henkisestä kuormittumisesta tai muutoksista tilan toiminnassa.

Asiaan puuttuminen on kuitenkin vaikeaa. Kukaan ei halua tulla syytetyksi toisten asioihin sekaantumisesta.

Kun omat voimat ehtyvät, apu saattaisi kuitenkin olla tarpeen ja tervetullutta.

Koulutuksen tarkoitus on rohkaista auttajaa ottamaan asia puheeksi.

Sen jälkeen toimenpiteistä sovitaan yrittäjän ehdoilla. Yhteistyökumppani voi joko tarjota itse apua tai ohjata autettavan avun piiriin.Mallin toimintaketjuun kuuluu myös seuranta, joka varmistaa avun perillemenon.

Koulutus järjestetään jokaisessa MTK-tuottajaliitossa yhteistyössä MTK:n ja eri hyvinvointihankkeiden kanssa.

Myös maatalousyrittäjien hyvinvointipäivät jatkuvat syksyllä. Niitä Mela on järjestänyt eri yhteistyökumppaneidensa kanssa.

Hyvinvointiin liittyvien esitysten lisäksi keskustelumahdollisuus ammattiauttajan, psykologi **Pirkko Lahden** kanssa on kiinnostanut ja tuonut väkeä tilaisuuksiin.

SATU LEHTONEN

Ähtärin eläinpuistoon uusi maaseutuosasto

4H-yhdistys avaa Ähtärin eläinpuistoon maaseutua esittelevän osaston. Teemoina ovat lähiruoka ja maidontuotanto. MTK:n ja Maito ja terveys ry:n materiaalien lisäksi tarjolla liikkuvaa kuvaa.

Webkameran kautta voi tarkkailla maitotilan vasikoita.

Osasto on pystytetty yhteistyössä MTK Etelä-Pohjanmaan ja MTK Ähtärin kanssa. Osasto on auki heinäkuun ajan.

MT